

Nyt fra Center for Selvmordsforskning

Årgang 4, nr. 1, februar 2007



Sårbare livsfaser

Af akademisk medarbejder, cand.mag. Iben Stephensen

Center for Selvmordsforskning har iværksat forskningsprojektet: Beskyttende faktorer for selvmordstanker og selvmordsadfærd blandt mennesker i sårbare livsfaser. Projektet er støttet af midler fra satspuljen til forebyggelse af selvmord og selvmordsforskning, uddelt af Socialministeriet.

Sårbare livsfaser

Såvel inden for den danske som den internationale selvmordsforskning har der i mange år været tradition for at afdække og analysere risikofaktorer blandt forskellige suicidalgrupper.

Der findes derimod ikke megen forskningsbaseret viden om hvilke faktorer, der beskytter mod selvmordsadfærd eller selvmordstanker blandt mennesker i sårbare livsfaser.

Hvilke forhold beskytter eksempelvis en ældre mand med alvorlige selvmordstanker mod at begå selvmord?

Eller hvilke faktorer afholder en ung pige fra gentagen selvmordsadfærd?

Formålet med sårbare livsfaser er netop at afdække, analysere og belyse beskyttende faktorer for selvmordstanker og selvmordsadfærd med det sigte at anvende denne viden i forebyggelsesarbejdet.

Projektet vil være forankret i forskellige teoriretninger, herunder selvmordsprocessmodellen, der er udarbejdet af den svenske psykiater Jan Beskow.

I følge denne model må et selvmord eller et selvmordsforsøg anskues som en proces

indeholdende en lang række risikofaktorer, som kombineret med prædisponerede forhold, livsomstændigheder, livsbegivenheder og individuelle karakteristika og adfærd kan føre til selvmordshandlinger.

Omvendt kan en lang række beskyttende faktorer og positive omstændigheder minimere risikoen for selvmordsadfærd væsentligt.

Forskningsprojektet sårbare livsfaser antager, at nedenstående individuelle og miljømæssige beskyttelsesfaktorer

- enkeltvis eller i samspil - kan sænke tempoet eller helt afbryde processen mod selvmordet:

- Behandling ved centre for selvmordsforebyggelse eller en anden form for medicinsk/terapeutisk behandling
- Resiliens (modstandsdygtighed)

• Gode sociale relationer og god social støtte fra eksempelvis forældre, venner, ægtefælle/partner, arbejdskolleger, pædagoger, skolelærere, plejepersonale, naboer osv.

• Socio- demografiske faktorer som arbejde, uddannelse og fritidsinteresser

• Religion

• Personlighed



- Gode problemløsningsevner
- Ethiske forhold

En case

Tankegangen bag projektet er søgt eksemplificeret ved nedenstående case.

En ældre mand har mistet sin ægtefælle, han kan ikke længere klare sig i hjemmet og er flyttet på plejehjem. Tabet af ægtefællen, et dårligt helbred samt angsten for fremtiden har udløst en alvorlig depression samt tanker om, at livet ikke er værd at leve mere. Trods de belastende tanker begår den ældre mand ikke selvmord.

I forhold til projektet vil det være interessant at afdække de individuelle samt miljømæssige beskyttelsesmekanismer, som har forhindret selvmordet.

Har en medicinsk/terapeutisk behandling mod depression eller har andre forhold som en god social støtte fra børn/børnebørn, plejepersonale, venner, gode copingstrategier eller måske et religiøst tilhørsforhold virket som en buffer mod selvmordshandlingen?

Sagt med andre ord, hvilke forhold har bidraget til en positiv udvikling på trods af selvmordsrisikoen? Fokus i forskningsprojektet rettes således mod en positiv udvikling - og ikke bare mod usund udvikling.

Rekruttering af deltagere

Forskningsprojektet er iværksat og forventes afsluttet i 2008. Deltagerne bliver primært rekrutteret gennem medierne, herunder TV, radio og aviser. Ydermere erhverves der deltagere fra Center for Selvmordsforebyggelse i Odense.

Deltagelse i sårbare livsfaser

Deltagerne i projektet har mulighed for at udfylde et spørgeskema og/eller blive interviewet.

Kriterierne for deltagelse i projektet er at:

- Vedkommende har haft alvorlige selvmordstanker eller har forsøgt selvmord.
- Vedkommende skal være bosat på Fyn og være fyldt 18 år.

Det tager cirka en halv time at udfylde spørgeskemaet, og forskningsinterviewet varer 1-2 timer. Deltagerne er sikret fuld anonymitet.

Projektets metode

Det foreliggende projekts metode er valgt med henblik på at opfange flest mulige beskyttende faktorer. Projektet anvender derfor en triangulær forskningsmetode bestående af en registerdel, en spørgeskema- samt en interviewundersøgelse.

Samarbejdspartnere

Forskningsprojektet ledes af Center for Selvmordsforskning og sker i samarbejde med Center for forebyggelse af selvmordsadfærd i Odense samt i samarbejde med WHO Collaborating Centre: Centre for Therapy and Studies of Suicidal Behaviour in Hamburg.

Vidensformidling

Projektet tænkes evalueret gennem præsentation på nationale og internationale seminarer og konferencer samt i et samarbejde med WHO set i relation til det europæiske netværkssamarbejde.

I takt med at der indhøstes viden om beskyttende faktorer formidles disse på centrets hjemmeside (www.selvmordsforskning.dk). Der vil bl.a. blive skrevet faktahæfter til brug for uddannelse og efteruddannelse af personale på forebyggelsescentre og skadestuer samt praktiserende læger, hjemmesygeplejersker, hjemmehjælpere, præster, studievejledere, lærere og frivillige organisationer.

Ydermere vil der blive indsendt videnskabelige artikler til danske og internationale tidsskrifter.

Nærmere oplysninger

Nærmere oplysninger vedrørende forskningsprojektet sårbare livsfaser kan fås ved henvendelse til:

Cand.mag. Iben Stephensen
Center for Selvmordsforskning
Søndergade 17
5000 Odense C

Tlf: 63 11 21 87 eller 20 47 39 29 på hverdage ml. 7.00-15.00.

E-mail:
iben@selvmordsforskning.dk eller
forskning@livsfaser.sdu.dk



Center for Selvmordsforskning varetager forskning i selvmordsadfærd, registrering af selvmordsforsøg, vidensformidling og uddannelse. Centret er en selvejende institution under Socialministeriet.